

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (VMVT), reaguodama į nepalankią situaciją Danijoje dėl nustatomų COVID-19 ligos atvejų kailinių žvėrelių ūkiuose ir į tai, kad virusas mutuoja ir tampa pavojingas ne vien audinėms, bet nuo jų užsikrečia ir žmonės, imasi visų reikiamų priemonių, siekiant užkirsti kelią ligai patekti į mūsų šalies audinių ūkius.

Tokių drastiškų priemonių, kaip imti masiškai gaišinti šiuos žvėrelius Lietuvoje, šiuo metu neplanuojama. Kol kas nėra gautas nei vienas pranešimas apie COVID-19 ligą užsikrėtusius audinių ūkių darbuotojus arba apie padidėjusį audinių sergamumą ir gaišimus. Pasitarimų, kurie rengiami tarp kailinių žvėrelių augintojų ir VMVT, metu akcentuojama, kad šiuo metu privalomas ir besąlyginis prioritetas – biosaugos ir asmens higienos priemonių laikymasis ūkiuose.

Ūkiuose dirbantys darbuotojai, kur tai yra įmanoma, privalo dėvėti nosį ir burną dengiančias apsaugines veido kaukes arba respiratorius ir mūvėti pirštines, dezinfekuoti darbo aplinkos inventorių. Tuo atveju, jei darbuotojui pasireiškia COVID-19 ligos simptomų, jam privalomai turi būti taikomas draudimas dirbti ūkyje.

Dėl išaugusios koronaviruso plitimo kailinių žvėrelių ūkiuose grėmės, VMVT taiko įvairias prevencines priemones, kurios būtinos galimai ekstremaliajai situacijai išvengti, pavyzdžiui, laikinai uždrausta į Lietuvą įvežti audines iš šalių, kurių kailinių žvėrelių ūkiuose nustatyti COVID-19 židiniai. Šis sprendimas buvo būtinas, po to, kai kailinių žvėrelių ūkiuose pasireiškusią COVID-19 viruso mutaciją patvirtino ne tik Danija, bet apie nustatomus atvejus pranešė ir kitos šalys – Ispanija, Olandija, Švedija ir Jungtinės Amerikos Valstijos.

Regioniniuose VMVT padaliniuose dirbantys specialistai nuolat stebi informacines sistemas, kuriose pranešama apie į Lietuvą įvežamus gyvūnus, kad prireikus nedelsiant būtų imamasi pačių griežčiausių priemonių – taikyti draudimą įvežti gyvūnus.

Šiuo metu, VMVT turimais duomenimis, nei viename ūkyje nėra pastebėta jokių užkrečiamosios ligos pasireiškimo požymių, taip pat neturima duomenų ir apie COVID-19 užsikrėtusius darbuotojus kailinių žvėrelių ūkiuose. Tačiau pastebėję, kad audinių ūkyje gyvūnams pasireiškė karščiavimas, kvėpavimo ir virškinimo organų pažeidimo požymiai ar padidėjo gyvūnų gaištamumas, arba turėdami informacijos, kad ūkio darbuotojui, prižiūrinčiam gyvūnus, yra nustatyta COVID-19 infekcija, audinių laikytojai VMVT direktoriaus įsakymu įpareigoti nedelsdami apie tai informuoti regioniniuose VMVT padaliniuose dirbančius inspektorius. Gavus tokios informacijos, VMVT specialistai nedelsiant atrinks gyvūnų mėginius COVID-19 nustatymui, kurie bus tiriami Nacionaliniame

maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institute.

VMVT duomenimis, Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto laboratorija, kurioje šiuo metu tiriami mėginiai dėl COVID-19 tyrimų žmonėms, šiuo metu yra pasirengusi per parą papildomai ištirti ir 50 gyvūnų organų mėginių bei 100 mėginių iš tepinėlių tyrimų SARS-COV-2 virusui nustatyti.

Situacijai suvaldyti aktyviai dirbama ir tarpinstituciniu bei tarpvalstybiniu lygmeniu. VMVT jau kreipėsi į Žemės ūkio ministeriją dėl finansavimo mechanizmo ir lėšų numatymo, jeigu kuriame nors kailinių gyvūnų ūkyje šalyje būtų nustatytas koronaviruso židinis.

Dėl informacijos keitimosi apie kailinių žvėrelių ūkiuose dirbantiems žmonėms nustatytus COVID-19 ligos atvejus VMVT kreipėsi į Sveikatos apsaugos ministeriją ir Nacionalinį visuomenės sveikatos centrą. Nuolat keičiamasi informacija ir su kitomis ES valstybėmis narėmis apie jose taikomas priemones.

VMVT patikina, kad kailinių žvėrelių ūkiuose situacija yra kontroliuojama ir daroma viskas, kad virusas į fermas nepatektų, o gyvūnai ir žmonių darbo vietos būtų išsaugotos.

Blogiausio scenarijaus atveju – nustačius bent vieną teigiamą koronaviruso atvejį kailinių žvėrelių ūkyje laikomoms audinėms, tokiam ūkiui būtų taikomi ribojimai ir būtų priimtas sprendimas naikinti užkrėstuose narvuose laikomus gyvūnus. Taip pat būtų atrenkami papildomi mėginiai siekiant nustatyti ligos išplitimą. Iš tiesiogiai koronaviruso ligos paveikto ūkio būtų draudžiamas bet koks gyvūnų, pašarų ar kitų medžiagų judėjimas. Taip pat, gavus informacijos apie šios ligos įtarimą, ūkiui nedelsiant būtų taikomi apribojimai, iki būtų gauti tyrimų atsakymai.

